

Meddelande december 2025 från

Hovdala vänner

Sedan sist

Skördefesten 21 sept

Hovdala vänner var som vanligt representerade denna härliga höstdag med försäljning samt ett lotteri. Dagen till ära hade vi premiär på vår nyinköpta tombola. Priserna var skänkta av utställarna/ försäljarna som deltog. Ett stort tack till dem !

Nästa år kommer vi att komplettera vår försäljning med brickor med motiv från Hovdala. Det ser vi fram emot. De kommer att finnas i två olika storlekar.

Trädgårdsgruppen från Hovdala vänner var förstås på plats i köksträdgården och bistod trädgårdsmästarna med diverse "rens och plock".

Även Sigvard och hästarna, som tillverkade kärvar på gammalt beprövat sätt, fick hjälp med ihopsamlade av materiel . Dagen till ära bars traditionsenliga kläder utlånade av slottet.

Senare under hösten har aktiviteterna förutom höststädning bl.a. bestått av hjälp med att plocka äpplen inför musttillverkning.

Nu har vi just fått veta att köksträdgården gått i vila och då samlar vi kraft för nya tag 2026.

Utfärd till Christinehof och Andrarum

Hösten har varit rik på upplevelser för medlemmarna. Den 27/9 var det dax för Hovdala

Vänner med en trevlig dagsutflykt. En förträfflig chaufför tog oss till Christinehofs slott. Solen värmdde oss med sin närvaro när vi satt i parken och intog medhavd fika.

Olavi Olson berättade under tiden om sambandet Hovdala Slott och Alunbruket i Andrarum genom Jochum Beck som gifte sig med Sivert Grubbes dotter Else. Han var också senare ägare till Alunbruket.

Hon berättade inlevelsefullt om den företagsamma och då Sveriges rikaste kvinna Christina Piper, som lät bygga slottet år 1741 och som också då ägde Alunbruket. Slottet användes endast som sommar bostad och när Christina besökte sitt Alunbruk. Vi fick tid att på egen hand vandra runt i slottet och bekanta oss med hela släkten Piper.

Därefter gick färden till Alunbruket. Olavi Olson, som läst in sig på ämnet, guidade oss fackmässigt om tekniken att framställa alun utav alunskiffer i gruvan på 16-1700 talet.

Från Alungruvan fick vi en liten promenad fram till Kaffestugan. Dax för fika som vi kunde inta ute i solen i lugn o ro. Sedan var det bara att "hoppa" på bussen, som Marjo så skickligt parkerat på

"den lilla" parkeringsplatsen och vi anlände Hässleholm vid 17.00-tiden. En trevlig dag! 😊.

Höstens soppföreläsningar

Två soppföreläsningar har vi hunnit

med i höst. Den första inleddes ute på ridbanan bakom slottet då vi bjudit in ytterligare en förening ur Hovdala-familjen att berätta om sin verksamhet. **Skånska Björnens Riddarsällskap** kom med tre hästar, tre ryttare och tre väpnare – alla i fullt tidspassande mundering.

Medan de tre riddarna (i olika åldrar) visade upp olika färdigheter och tävlingsmoment på sina vackra

springare (i olika storlek) ute på ridbanan så berättade Annica Ahlfeldt och Dorthe Rosenberg Hansen informativt om vad det var vi såg utföras.

Vi fick också titta närmare på en del utrusning så som hjälmar och svärd, en del väldigt tunga och otympliga. Föreningen bildades 1998 och har ju Hovdala som sin hemarena, vilket inte minst märks på Medeltidsdagarna.

Efter uppvisning och värmande applåder, kvällen började bli kylig och mörk, så sattes hästarna i sina transporter. Där fick de aväta vårt

tack i form av morötter och äpplen. Åskådarna promenerade till Boketorp där en varm soppa enligt medeltidarecept avåts. Även riddarna anslöt när de först gjort det viktigaste – tagit hand om sina hästar. Kvällen fortsatte med soppa och trevliga samtal i Boketorps trivsamma miljö.

Till den andra föreläsningen välkomnades vi av ett Boketorp vackert upplyst av marschaller. Träffen inleddes med ett besök av självaste Sigvard Grubbe (alias Marcus Frennemark, HeTS) som berättade om sin vådliga resa till Ishavet med kong Christian IV. En väldigt upplevelserik färd verkar det som, så nu var han nöjd att hålla sig på sitt ärvda Hovdala. Dit hade han inbjudit sin tillkommande Hildeborg

och hennes mor som han nu skulle hämta på Torups slott.

Istället tog Lars Åström över och berättade mer ur Grubbes levnad. Till sin hjälp hade han Grubbes egna ord ur dagboksanteckningarna som fördes på latin under många år. Det visade sig vara en herre som gjort många resor i sina dagar, inte minst en sk Grand Tour runt Europa i unga dar. Dock tynade skrivandet efter att hans kära maka dött i barnsäng, det enda som fanns att läsa efter det var "att Öresund frusit till" ett år. Hovdalas mäktiga porttorn påminner oss ständigt om denne slottsherre. Eftersom tiden varit inne för spökveckan så blev det en het pumpasoppa till förtäring.

En trevlig överraskning

I början av oktober fick vår ordförande ett trevligt budskap:

Beskedet: Hovdala vänner tar hem årets kulturpris

9 oktober 2025 17:13

Kultur- och fritidsnämnden i Hässleholm har nu utsett vinnarna av årets kulturpris, kulturstipendium och ledarstipendium 2025. Vinnare av kulturpriset är Hovdala vänner.

– Vi är väldigt glada, säger Anita Danielsson, ordförande i föreningen.

Kulturpriset 2025

Den 14 november i samband med galakvällen i Hässleholms kulturhus tog Hovdala Vänner emot årets kulturpris.

Vi känner oss mycket hedrade och tackar alla som genom åren bidragit till att Hovdala vänner tilldelats priset.

Det stärker oss i vårt ideella arbete med att marknadsföra Hovdala och dess omnejd. På

något sätt kommer vi nästa år att uppmärksamma medlemmarna med anledning av detta.

Motivering

Föreningen som bildades 2000 har under lång tid skapat återkommande aktiviteter kring Hovdala slott både för medlemmar och allmänhet.

Deras verksamhet har bidragit till såväl gemenskap som nöje förenat med intressanta utbyten av kunskap kring slottets historia

Kärlek och barnafödande – om ELISABETH EUPHROSYNE

Mitt första soppföredrag kallade jag för "Kärlek och barnafödande" och utgick från Elisabeth Euphrosyne och Casper Ehrenborgs historia på 1700-talet, för det verkar ha varit ett lyckat och ömsint förhållande dem emellan. Och barnafödande kan man ju knappast komma ifrån när man pratar om Euphrosyne. Detta är en resumé för er som missade eller vill friska upp minnet.

Euphrosyne föddes 1709 på godset Vegeholm vid Skälderviken. Föräldrarna Christian von Conowen och Maria Euphrosyne Cronström

var djupt religiösa samt ekonomiskt välbeställda. Fadern innehade tex både Vegeholm, Kulla Gunnarstorp och Bårarp utanför Halmstad (båda dessa gods har plats i Ehrenborgarnas senare historia).

År 1724 gifte hon sig blott 15 år gammal med den nio år äldre Casper Ehrenborg på Hovdala, barnbarn till Jens Mikkelsen. Hemgiften från föräldrarna var riklig. Sex par oxar drog vagnarna med den stora hemgiften, bl a en röd stoppad säng med 12 klädda stolar, ett kors med sex stora och andra små diamanter, en tennservis, stora vita damastdukar, handdukar i rejäl hampa, örngott stoppade med lyxigt dun, 32 alnar tyg till servetter, mässingsvåg att väga upp dyrbara kryddor på, penningar och silver samt det jag tycker låter mest intressant en ridhäst med damsadel!

Att Euphrosyne och Casper troligen hade ett lyckat äktenskap ser man i de handlingar som rör deras testamente. De skrev nästan en så modern företeelse som ett äktenskapsförord för att Elisabeth Euphrosyne skulle sitta säkert på

Hovdala även om Casper avled. Hon skulle sitta kvar även om hon var barnlös, såvida hon inte gifte om sig. Fanns det arvingar så skulle änkan ändå sitta i orubbat bo. Om Casper blev änkling utan barn i äktenskapet så fick han fritt disponera hela Euphrosynes hemgift. Fanns det arvingar så skulle han använda detta arv till nytta för dessa barn. Respekten och kärleken, om man så vill, strålar också ut från raderna som Casper skrivit i sitt testamente. Där han ömsint beskriver sin maka som sin allra bästa vän och samarbetspartner. Han påtalar att hans eget arv var ganska ringa och att utan hennes bistånd hade han aldrig fått Hovdala att blomstra så.

Egendomen utvecklades verkligen under deras tid. Inte minst trädgården fick en vacker utformning med karpdammar, gångar och fruktträd. Stora planer fanns på att bygga om hela slottet så att det skulle bli mer symmetriskt men det stannade vid dekorativa ritningar gjorda av svärsonen Nils Gyllenstierna, och det var väl tur det! Egendomen utökades också

med andra gårdar som t ex Hässleholmsgården. Ett annat mått på att Hovdala var välbeställt är att det i Caspers bouppteckning finns 4 hingstar, 24 avelsston och 13 föl, vilken rikedom 😊 Redan efter ett år kom första barnet och sedan i en tät följd, vart eller vart annat år. Så man imponeras av att Elisabeth Euphrosyne samtidigt hann vara en så driftig matmor.

- Maria Henrietta 1725-41 som dog blott 16 år gammal.
- Mikael 1726-95, byggherre för biblioteket/ observatoriet, vilket det är får de lärde tvista om....
- Sofia Eufrosyne 1727-99
- Christian Didrik 1728-99. Var den som skötte godset under faderns ålderdom och tills Mikael tog över. Då Mikael var barnlös blev det Christian Didrik som ärvde Hovdala och det är hans arvingar som förvaltat det vidare.
- Anna Margareta 1729-89.
- Isak 1731-1809
- Chistina Elisabeth 1733-36 dog blott 3 år gammal.

- Jöns 1734-94
- Catharina Johanna 1735-39 4 år
- Olof 1739-1809
- Casper 1740-60 blev bara 20 år
- 1741 dog förstfödda Maria Henrietta och när nästa lilla flicka kom 1742-1827 fick hon överta den döda storasysterns namn.
- Johan Daniel 1744-1815
- Elisabet Euphrosyne 1745-1828
- Ingeborg Catharina 1746-1826
- Didrik 1749-49 levde endast två månader
- Daniel Isak 1750-1803

Så slutligen den ödesdigra graviditeten 1755 som varken Euphrosyne eller barnet överlevde. Efter 18 barnafödslar så var givetvis Elisabeth Euphrosynes kropp sliten. Sorgen i att dessutom ha mist fem av barnen måste också ha tärt hårt på henne, så när hon 44 år gammal återigen blev gravid så orkade kroppen troligen inte mer. Både barn och moder dog. Det här 19:e barnet finns inte nertecknat

någonstans men det var det vanliga förfarandet då, först när barnet döptes fördes det in i kyrkans rullor. Det otroliga är att hon trots allt överlevde så många förlösningar då medelåldern för en kvinna på den tiden bara var 37 år.

Euphrosyne hann bara uppleva dottern Sofia Euphrosynes bröllop men alla flickorna blev ståndsmässigt gifta, så hon hade nog varit nöjd med deras ingångna äktenskap. En friare in spe skrev en gång något i stil med att husmor på Hovdala hade uppfostrat sina döttrar religiöst och väl så det vore bra att få någon av dem till maka. Kanske var det Euphrosynes fromma tro som styrde henne i barnens uppfostran.

Hoppas nu ni fått en liten bild av Euphrosynes liv och njut av det vackra porträttet som hänger i Vita salen.

/ Christel Dahre Nilsson

"Källor: Till största delen Hovdala Slott av Ewa Kewenter samt runeberg.org och Riksarkivet

Kommande verksamhet

Välkomna på promenad med fika

Styrelsen inbjuder medlemmarna till ett nytt sätt att umgås, att utbyta erfarenheter, att lära mer om Hovdala, att njuta av omgivningarna, att fika och samtala. Kanske slår det väl ut, kanske blir det en flopp men då har vi iaf testat ...

Vi samlas vid Boketorp klockan 13 på bestämda datum och tar en liten promenad i Hovdals vackra omgivning. Vi går i makligt tempo och undviker svår terräng, så att alla kan hänga med. Vi stannar till, tittar och pratar, utbyter erfarenheter om en plats, byggnad, växt eller företeelse i omgivningarna.

Något nytt varje gång att fördjupa sig i. Det är alltså ingen guidning utan en sk walk-and-talk men eftersom vi vill använda svenska uttryck så kallar vi det för en "gack-å-snack"-runda 😊
Har du frågor eller förslag på hur du vill utforma promenaden så kontakta styrelsen på info@hovdala.org
Vi avslutar med fika och samspråk inne på Boketorp. När det blir vår

och fint väder så kan man ju sitta ute. En del vill ju ta med eget fika och då går det bra. Andra tycker det är bekvämt att köpa, så då fixar vi dricka och kaka för en billig peng. Vi tar en promenad på si så där en halv timme och sen fikar vi väl ungefär lika länge. Ingen anmälan, bara kom, umgås och utforska Hovdala lite mer tillsammans.

Första gången blir tisdagen den 16 december. Sedan är följande datum inplanerade: onsdag 14 januari, torsdag 12 februari och fredag 13 mars. Kläder efter väder! Håll koll på Facebook eller hemsidan www.hovdala.org för ev ändring av datum mm. Är ju inte tänkt några ändringar men man vet ju aldrig...
VÄL MÖTT!!

Årsmöte 2026

Den 8 mars klockan 1400 håller vi årsmöte för Hovdala vänner på Hovdala slott.

Vi har ännu inte helt klart med lokal men boka redan nu datumet i din kalender så återkommer vi med information om vilken lokal det blir på Hovdala.

På programmet står förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar bjuder vi på fika och underhållning med skånska visor framförda av Duon Peter & Tobbe .
Varmt välkomna

Vårens soppföreläsningar

Till våren återkommer våra kombinerade föreläsningar och soppamtal. Först ut i mars blir det Amelie Ehrenborg från Hässleholmsgården som kommer att presenteras. Ni får bl. a. höra om hennes och sonen August betydelse för bildandet av stationssamhället Hessleholm.

Andra föreläsningen är inte helt klar, men troligtvis blir det något om djur eller natur runt Hovdala. Den kommer iaf att ligga i april.

Tredje temat blir om Broslätt – hantverksbyn som tystnade och försvann. Vi får veta hur det var och vilka spår man kan finna än idag. Då är vi framme i maj och kan vara ute i ladan så fler får plats.

Så håll ögonen öppna för när det närmar sig så dyker inbjudningarna upp med exakt datum.

Inför 2026

För dem som redan nu vill betala årsavgiften för 2026 går det bra. 150 kr för enskild eller 250 kr för två personer i samma hushåll. Bankgiro 721-2574 eller swish 1234996732.

Glöm inte att ange namn. Varför inte ge bort ett medlemskap i julklapp!

Om du som medlem har möjlighet att hjälpa till eller bidra på olika sätt vid våra evenemang eller har förslag eller idéer på aktiviteter hör av dig till någon av oss i styrelsen !

Du hittar kontaktuppgifter på hemsidan

Hovdala vänner alt skicka ett Mail

Info@hovdala.org

www.hovdala.org

*Hovdala vänner vill
samtidigt passa på
att önska En riktigt
god jul och Ett gott
nytt år!*